

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 226/03-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Eduarda Bárányi a Štefana Ogurčáka na neverejnom zasadnutí 12. mája 2004 prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. J. G., bytom H. T., zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 45/03-65 z 24. apríla 2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 9 Co 45/03-65 z 24. apríla 2003 p o r u š i l právo JUDr. J. G. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 45/03-65 z 24. apríla 2003 vo výroku o potvrdení rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 9 C 160/02-44 z 29. novembra 2002 z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti JUDr. J. G. n e v y h o v u j e .

4. JUDr. J. G. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 13 470 Sk (slovom trinásťtisícštyristosedemdesiat slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť právnej zástupkyňi JUDr. E. L., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 226/03-11 zo 17. decembra 2003 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. J. G., bytom H. T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 45/03-65 z 24. apríla 2003 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ v podaní z 26. marca 2004, ako aj krajský súd vo vyjadrení z 20. februára 2004 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania.

Z podanej sťažnosti vyplýva, že 25. marca 2002 na základe rozhodnutia policajta Mestskej polície Bratislava II bolo obchodnou spoločnosťou ASTER, s. r. o. (ďalej len „žalobca“), odtiahnuté sťažovateľovo osobné motorové vozidlo Seat Toledo s tvrdením, že stálo na mieste, kde tvorilo prekážku v cestnej premávke. Za toto odtiahnutie mal sťažovateľ žalobcovi zaplatiť 1 600 Sk, čo však odmietol. Rozsudkom Okresného súdu v Leviciach (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 160/02-44 z 29. novembra 2002 v spojení

s napadnutým rozsudkom bolo žalobe žalobcu vyhovie a sťažovateľ bol zaviazaný uhradiť istinu 1 600 Sk.

Podľa názoru sťažovateľa napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu jeho základných práv vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru jednak preto, že vôbec nebol splnený zákonný dôvod pre odtiahnutie vozidla sťažovateľa, keďže zostalo sporným, či tvorilo prekážku cestnej premávky, pričom v tomto smere sťažovateľove návrhy na výsluch svedkov neboli bez odôvodnenia akceptované, a jednak aj preto, že podľa správneho výkladu príslušného zákona realizovať odtiahnutie vozidla bol oprávnený iba správca cesty, ktorým je mesto Bratislava, alebo ním založená právnická osoba, nie teda žalobca, ktorý tak koná na zárobkovom princípe. Sťažovateľ zdôrazňuje, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nevyjadril, prečo odmietol jeho dôkazné návrhy, čím mu znemožnil uplatniť právo vyjadriť sa k meritu veci. Bolo porušené aj sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce tak z čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil napadnutý rozsudok a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Z vyjadrenia krajského súdu z 20. februára 2004, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 3. marca 2004, vyplýva, že podľa názoru krajského súdu k namietanému porušeniu označených práv nedošlo.

Krajský súd konal a rozhodol na nariadenom pojednávaní v prítomnosti sťažovateľa, pričom jeho rozsudok bol verejne vyhlásený, odôvodnený a prítomným účastníkom bolo dané poučenie o opravnom prostriedku.

Tvrdenie sťažovateľa, že mu bolo krajským súdom znemožnené vyjadriť sa k meritu veci na jej objasnenie a na predloženie dôkazov relevantných pre jej posúdenie tým,

že krajský súd nevypočul ním navrhovaných svedkov, a že vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil takýto postup, je nesprávne. Zo spisu totiž vyplýva, že sťažovateľ tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní plne využil svoje procesné práva, akými boli účasť na pojednávaniach, vyjadrenie sa k veci, navrhovanie dôkazov, podanie odvolania. Nedošlo ani k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania alebo nejakého konkrétneho práva sťažovateľa. Za porušenie práva sťažovateľa nemožno považovať nevykonanie sťažovateľom označených dôkazov. Z ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku totiž vyplýva, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, pričom zásadne nevykoná dôkazy nemajúce význam pre vec samu alebo dôkazy, ktoré by potvrdzovali len zhodné tvrdenia účastníkov. Navyše, k porušeniu práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže pred všeobecnými súdmi dôjsť vtedy, keď príslušný súd dôkazy vykonáva, nie teda vtedy, keď ich nevykoná. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu nepochybne vyplýva, ktoré skutkové zistenia považoval krajský súd za preukázané a na základe čoho dospel k právnemu záveru. Taktiež je z neho možné vyvodit' i dôvody procesného postupu krajského súdu, ktorý nevyhovел návrhu sťažovateľa na vykonanie dôkazu výsluchom svedkov.

Z podania sťažovateľa z 26. marca 2004 doručeného ústavnému súdu 2. apríla 2004 v replike na vyjadrenie krajského súdu vyplýva, že podľa sťažovateľa má krajský súd pravdu v tom, že iba on sám môže rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, ale na druhej strane musí o uplatnených návrhoch účastníka konania na vykonanie konkrétneho dôkazu rozhodnúť a – pokiaľ im nevyhovie – vo svojom rozhodnutí uviesť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykoná (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Pokiaľ súd takto nepostupoval, porušil zákon a zároveň aj práva zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Neobstojí ani tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého k porušeniu práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom môže dôjsť len vtedy, keď sa dôkazy vykonávajú, a nie vtedy, keď sa nevykonávajú. Ústavnej praxi totiž zodpovedá názor, že ak z vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť skutkový stav, potom je nutné z hľadiska princípov spravodlivého súdneho konania dokazovanie doplniť.

Ďalej sťažovateľ poukazuje na to, že pokiaľ ústavný súd odmietol tú časť sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia čl. 20 ústavy, stalo sa tak iba preto, že sťažnosť nebola v tejto časti dostatočne zdôvodnená, resp. objasnená. Preto žiada, aby sa ústavný súd znova zaoberal touto časťou sťažnosti.

Ústavný súd prípisom zo 6. apríla 2004 umožnil žalobcovi, aby sa tiež vyjadril v konaní. Za tým účelom žalobcovi doručil sťažnosť z 10. októbra 2003, uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 226/03-11 zo 17. decembra 2003, vyjadrenie krajského súdu z 20. februára 2004 a stanovisko sťažovateľa z 26. marca 2004. Žalobca túto možnosť nevyužil.

II.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 160/02, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplývajú nasledovné skutočnosti.

Žalobou z 2. mája 2002 požadoval žalobca zaviazať sťažovateľa platobným rozkazom zaplatiť 1 600 Sk s úrokmi z omeškania. Platobný rozkaz bol vydaný pod sp. zn. 1 Ro 556/02 10. mája 2002, pričom sťažovateľ 28. mája 2002 podal voči nemu odpor.

Na pojednávaní 16. októbra 2002 bol sťažovateľ osobne prítomný a v rámci svojej účastníckej výpovede namietal, že žalobca nebol oprávnený siahať na jeho osobný majetok, keďže v skutočnosti predpisy neporušil, nestál v križovatke, pretože tam bola jednosmerná cesta. Na túto skutočnosť má aj svedkov. Bola mu vyrubená aj pokuta 1 000 Sk, proti ktorej sa odvolal, pričom dosiaľ žiadnu odpoveď nedostal. Keďže žiaden predpis neporušil, nie je ochotný zaplatiť pokutu za priestupok, ale ani náklady spojené s odtiahnutím.

Na pojednávaní 29. novembra 2002 bol sťažovateľ znova osobne prítomný a vyjadril sa k predloženému protokolu o priestupku. Uviedol, že do tohto protokolu napísal vlastnoručne svoje stanovisko k veci. Proti uloženiu pokuty za priestupok už žiadnu sťažnosť nepodal. Mená svedkov, ktorí videli, že nikomu v ceste neprekážal, uviedol rovno do protokolu o priestupku. Po poučení súdu sťažovateľ uviedol, že žiada vypočúť svedkov uvedených v protokole, ktorí dosvedčia, že zaparkované vozidlo sťažovateľa cestnej premávke neprekážalo. Okresný súd uznesením návrh sťažovateľa na vypočutie svedkov zamietol a vzápätí vyniesol rozsudok, ktorým žalobe vyhovel.

Z protokolu o odstránení vozidla podľa ustanovenia § 40 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/1996 Z. z.“) sp. zn. Č. p.: MsP-19/514 BA-II-2002 z 21. marca 2002 vyplýva, že uvedeného dňa o 13,50 h bol zistený priestupok, keďže vozidlo Seat Toledo modrej farby tvorilo prekážku v cestnej premávke a bránilo vo výhľade do križovatky, a preto muselo byť o 14,05 h odtiahnuté. Došlo tým k porušeniu § 24 cit. zákona. Z vyjadrenia priestupcu po poučení k priestupku vyplýva: „stál som v blízkosti Transpetrolu, neprekážal som vozidlám prechádzajúcim po komunikácii, čo mám aj svedkov Ing. Š. B., D. B., F. B.“ Protokol je podpísaný sťažovateľom a v záverečnej rubrike „Spôsob riešenia priestupku“ je uvedené „1 000/Š“.

Z rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 160/02-44 z 29. novembra 2002 vyplýva, že sťažovateľ bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi 1 600 Sk s úrokmi z omeškania, ako aj náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že okresný súd po vykonanom dokazovaní hodnotil žalobu ako odôvodnenú v celom rozsahu. Považoval za preukázané, že sťažovateľ sa dopustil priestupku v dopravnej premávke tým, že svoje vozidlo odstaviť na križovatke dvoch ciest tak, že vozidlo bránilo vo vyhládke do križovatky a okrem toho stálo v križovatke, a tým prekážalo v používaní cestnej komunikácie. Okolnosť, či sa sťažovateľ skutočne dopustil alebo nedopustil priestupku v cestnej premávke, bola preukázaná

rozhodnutím mestského policajta, ktorý kvalifikoval konanie sťažovateľa ako priestupok v cestnej doprave. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ nepodal opravný prostriedok, a preto toto rozhodnutie o priestupku treba považovať za právoplatné a vykonateľné. Za priestupok bola sťažovateľovi uložená bloková pokuta 1 000 Sk. Súd nie je v konaní oprávnený skúmať, či dôvodne alebo nedôvodne bolo konanie sťažovateľa kvalifikované ako priestupok v cestnej premávke, lebo priestupkové konanie je samostatným konaním, ktoré viedol na to príslušný a oprávnený orgán.

Neobstojí ani ďalšia námietka sťažovateľa, podľa ktorej žalobca nebol oprávnený odťah uskutočniť jednak preto, že hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava nemôže túto svoju právomoc preniesť na súkromné právnické osoby, a jednak preto, že odtiahnutím vozidla malo dôjsť k porušeniu ústavného práva sťažovateľa vlastníť majetok. Zákon totiž umožňuje správcovi cesty odstrániť prekážku cestnej premávky, pokiaľ ju neodstráni bezodkladne ten, kto ju spôsobil. V danom prípade spôsobil prekážku sťažovateľ nesprávnym odstavením svojho vozidla, a preto správca cesty bol oprávnený vozidlo ako prekážku na ceste odstrániť. Nie je vecou sťažovateľa, či zmluva medzi mestom a žalobcom bola platne uzavretá. Zatiaľ túto zmluvu treba považovať za platnú a žalobca postupoval na jej základe.

Z odvolania sťažovateľa z 27. januára 2003 vyplýva, že požadoval zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie. Podľa názoru sťažovateľa platný právny poriadok kategoricky vylučuje možnosť zadržať vec svojpomocne tak, ako to urobil žalobca. Zádržné právo slúži totiž na zaistenie už splatnej pohľadávky, nie však prípadnej pokuty ako trestu podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „priestupkový zákon“) (čl. 20 ústavy). Pochybný a nepreverený je záver súdu o tom, že sťažovateľ po dobu cca 15 minút spôsobil prekážku cestnej premávky a že preto odôvodnene došlo k odtiahnutiu jeho auta. Okresný súd vychádzal totiž len z tvrdenia žalobcu, hoci sťažovateľ ponúkol okresnému súdu výsluch svedkov – spolucestujúcich, ktorí mali potvrdiť, že auto sťažovateľa žiadnu prekážku v cestnej premávke netvorilo a bolo zaparkované tam, kde bol zaparkovaný celý rad iných vozidiel. Aj z fotodokumentácie musí vyplývať, že ulica zostala prejazdou bez akýchkoľvek

obmedzení. Auto nebránilo ani vo výhlade do križovatky, keďže obe cesty, o ktoré ide, sú jednosmerné. Za absolútne nesprávny považuje sťažovateľ záver o právoplatnosti rozhodnutia o uložení blokovej pokuty, pretože na jej uloženie neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 84 ods. 1 a 4 priestupkového zákona.

Na odvolacom pojednávaní krajského súdu 24. apríla 2003 bol sťažovateľ osobne prítomný. Prehlásil, že na podanom písomnom odvolaní trvá a nemá ho čím doplniť. Pokiaľ ide o uloženie pokuty, tú dosiaľ nezaplatil, lebo odvtedy nič od nikoho nedostal. Svoje výhrady uviedol priamo na mieste policajtovi do protokolu.

Z napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 160/02-44 z 29. novembra 2002 vo veci samej potvrdil, pričom vo výroku o náhrade trov konania ho zrušil a vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia vyplýva, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že osobné motorové vozidlo Seat Toledo bolo 25. marca 2002 odtiahnuté v Bratislave na základe rozhodnutia policajta mestskej polície. Podľa protokolu o odstránení vozidla podľa § 40 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 315/1996 dôvodom od'ahu bolo státie v križovatke (§ 24 cit. zákona) a prekážka v cestnej premávke – bránenie vo výhlade do križovatky (§ 24 cit. zákona). Sťažovateľovi bola uložená bloková pokuta 1 000 Sk formou „blok nezaplatený na mieste“, ktorú dosiaľ neuhradil. Žiadna sťažnosť na odtiahnutie motorového vozidla podaná nebola. Sťažovateľ vozidlo prevzal toho istého dňa o 15,24 h. V protokole, ktorý sťažovateľ podpísal pri prevzatí vozidla, je uvedená aj pohľadávka žalobcu za odtiahnutie vozidla vo výške 1 600 Sk s tým, že je splatná 26. marca 2002.

Podľa názoru krajského súdu okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny skutkový záver, pričom jeho rozhodnutie je vecne správne a zákonu zodpovedajúce.

Kto spôsobil prekážku cestnej premávky, je povinný ju neodkladne odstrániť a ak tak neurobí, odstráni ju na jeho náklady správca cesty, ktorým je v danom prípade hlavné mesto

Slovenskej republiky Bratislava. K odstráneniu vozidla dochádza na náklady prevádzkovateľa, pokiaľ je ponechané na mieste, kde je zastavenie alebo státie zakázané a vozidlo tvorí prekážku cestnej premávky. O odstránení vozidla môže rozhodnúť aj policajt. V danom prípade o odtiahnutí vozidla rozhodol policajt pre porušenie zákazu stáť v križovatke a bránenie výhľadu do nej, pričom žalobca na základe zmluvy so správcom cesty realizoval odtiahnutie vozidla, za čo si uplatnil náklady vo výške 1 600 Sk.

Podľa názoru krajského súdu sťažovateľovo právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy znamená zároveň aj povinnosť dodržiavať zákony (čl. 2 ods. 2 ústavy). Sťažovateľ bol preto povinný dodržiavať ustanovenia zákona č. 315/1996. Žalobca len realizoval zákonné rozhodnutie o odťahu vozidla tvoriaceho prekážku v cestnej premávke na uvedenom mieste a v uvedenom čase, a to na základe riadnej zmluvy so správcom cesty. Preto žalobcovi vzniklo právo na náhradu nákladov za odstránenie vozidla.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,

alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, (...) aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach (...).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených s siedmym oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 50 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 56/01, I. ÚS 1/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 1/03).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom

konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04).

Princíp rovnosti zbraní neznamená, že súd je povinný vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Prípustnosť dôkazov nie je dohovorom regulovaná a ide o otázku, ktorú upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania je otázka, ktorú posudzujú predovšetkým vnútroštátne orgány (Engel c. Holandsko rozhodnutie z 8. júna 1976, séria A, č. 22, s. 38-39, § 91).

Článok 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A č. 254-B, s. 49, § 30).

Treba predovšetkým konštatovať, že okresný súd dospel ku skutkovému záveru o tom, že sťažovateľ odstavil svoje vozidlo na križovatke a že vozidlo bránilo vyhlíadke do križovatky, a tým prekážalo v používaní cestnej komunikácie, nie na základe osobitného

dokazovania, ktoré by bol sám vykonal, ale na základe rozhodnutia policajta, ktorý kvalifikoval konanie sťažovateľa ako priestupok v cestnej doprave. Keďže sťažovateľ nepodal proti rozhodnutiu opravný prostriedok, považoval okresný súd rozhodnutie o priestupku za právoplatné a vykonateľné. Zároveň okresný súd dospel k právnomu záveru, podľa ktorého nie je oprávnený preskúmať, či dôvodne alebo nedôvodne bolo konanie sťažovateľa kvalifikované ako priestupok v cestnej premávke, lebo priestupkové konanie je samostatným konaním a viedol ho príslušný a oprávnený orgán.

Krajský súd dospel k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny skutkový záver, pričom jeho rozhodnutie považoval za vecne správne a zákonu zodpovedajúce. I krajský súd bol toho názoru, že vzhľadom na rozhodnutie policajta dôvodom odtiahnutia vozidla bola skutočnosť, že auto bolo odstavené na križovatke, bránilo výhľadu do križovatky a bolo prekážkou v cestnej premávke. Sťažovateľovi bola uložená bloková pokuta 1 000 Sk, ktorú dosiaľ neuhradil, pričom nepodal žiadnu sťažnosť na odtiahnutie motorového vozidla. Teda ani krajský súd neopieral zhodné závery o skutkovom stave o osobitné dokazovanie vykonané okresným súdom, prípadne krajským súdom, ale o rozhodnutie policajta o odtiahnutí vozidla a o spáchaní priestupku. Tým je zároveň aj dostatočne vysvetlené, resp. odôvodnené, prečo všeobecné súdy nepovažovali za potrebné vykonať výsluch svedkov navrhnutých sťažovateľom. Súčasne to znamená, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého všeobecné súdy neodôvodnili, prečo nepovažovali za potrebné vypočuť svedkov navrhnutých sťažovateľom.

Podľa názoru ústavného súdu treba uvedené závery krajského súdu považovať za arbitrárne v dvoch súvislostiach.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že sťažovateľ v podanom odvolaní výslovne namietol právny záver okresného súdu o tom, že rozhodnutie o uložení blokovej pokuty nadobudlo právoplatnosť a je v súlade so zákonom. Poukázal pritom na ustanovenie § 84 ods. 1 a 4 priestupkového zákona s tým, že vôbec neboli splnené zákonné podmienky na uloženie blokovej pokuty.

Z ustanovenia § 84 ods. 1 a 2 priestupkového zákona vyplýva, že za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok spoľahlivo zistený, nestačí dohovárať a obvinený z priestupku je ochotný pokutu zaplatiť. Proti uloženiu pokuty v blokovom konaní sa nemožno odvolať.

Z dôkazov, ktoré sa nachádzajú v spise okresného súdu, vyplýva, že sťažovateľ od prvej chvíle tvrdil, že zákon neporušil, a na dôkaz toho uviedol mená svedkov, ktorí to môžu potvrdiť. Za tohto stavu je len málo pravdepodobné, že by bol sťažovateľ prejavil ochotu pokutu zaplatiť, ako to má na mysli § 84 ods. 1 priestupkového zákona.

Pokiaľ za takejto situácie krajský súd v napadnutom rozsudku prakticky vôbec neodpovedal na odvoláciu námietku sťažovateľa spochybňujúcu zákonnosť priestupkového blokového konania, treba absenciu argumentácie v tomto smere považovať za prejav arbitrárnosti. Ak má byť spáchanie priestupku preukázané iba právoplatným rozhodnutím iného orgánu v priestupkovom konaní, nie teda osobitným dokazovaním, ktoré by vykonal priamo súd, treba námietku sťažovateľa považovať za zásadnú, lebo v konečnom dôsledku môže mať vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej.

Nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku treba v tomto konkrétnom prípade považovať tak za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Aj z ďalšieho pohľadu sú závery krajského súdu arbitrárne.

Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím

o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Vzhľadom na citované ustanovenie je nepochybne v priamom rozpore so zákonom právny záver okresného súdu, podľa ktorého sa nepovažoval za oprávneného preskúmať, či sa sťažovateľ dopustil priestupku v cestnej premávke, pričom krajský súd sa s týmto právnym záverom okresného súdu stotožnil. Zároveň je zrejmé, že bolo povinnosťou všeobecných súdov vykonať všetko potrebné dokazovanie za účelom dôsledného zistenia, či sťažovateľ odstavil svoje auto na križovatke, či auto bránilo vo výhlade a či bolo prekážkou na ceste. Uvedená povinnosť všeobecných súdov samozrejme neznamená bez ďalšieho povinnosť vypočuť svedkov navrhovaných sťažovateľom. Je vecou všeobecných súdov posúdiť, či dôkazy už sa nachádzajúce v spise (napr. grafický náčrt a fotodokumentácia) postačujú na spoľahlivé ustálenie skutkového stavu alebo či je potrebné vykonať za týmto účelom aj ďalšie dokazovanie (napr. výsluchom svedkov, príp. ohliadkou na tvári miesta atď.).

Nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku treba považovať za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, nie však za porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže čl. 6 ods. 1 dohovoru neupravuje, aké okolnosti sa majú, resp. sa nemajú dokazovať, lebo to je predmetom úpravy vnútroštátneho práva.

Z vyššie uvedených záverov ústavného súdu sa dá ďalej vyvodiť, že doterajšie konanie a rozhodovanie všeobecných súdov bolo jednostranné, pretože súdy brali do úvahy iba dôkazy produkované žalobcom. Naopak, súdy sa vôbec nezaoberali ďalšími dôkazmi, ktoré mohli mať vplyv na posúdenie skutkového stavu z hľadiska tvrdení sťažovateľa. Ani z tohto pohľadu nemožno považovať doterajšie konanie za spravodlivé, a to tak v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že odtiahnutie vozidla boli oprávnení realizovať iba správca cesty alebo ním založená právnická osoba, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru citovanú už vyššie, z ktorej vyplýva, že výklad zákona prislúcha

všeobecným súdom, nie teda ústavnému súdu. Pokiaľ preto podľa názoru krajského súdu bol žalobca oprávnený na základe zmluvného vzťahu odťahnutie vozidla sťažovateľa realizovať, ústavný súd nepovažuje tento výklad za arbitrárny a nemá dôvod doň zasahovať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku).

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo slobody porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

V zmysle citovaných ustanovení ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 45/03-65 z 24. apríla 2003 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku).

Podľa názoru ústavného súdu základné právo sťažovateľa na to, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy porušené nebolo. Sťažovateľ sa osobne zúčastnil všetkých pojednávaní na okresnom súde i na krajskom súde a zo zápisníc je zrejmé, že sa vyjadroval k podstatným otázkam, pričom navrhol aj doplnenie dokazovania výsluchom svedkov. Rovnako nijaké obmedzenia nezistil ústavný súd ani pri predkladaní písomných stanovísk sťažovateľa v konaní. Napokon sťažovateľ ani nenamietal takéto skutočnosti, lebo porušenie svojho základného práva videl v tom, že všeobecné súdy nevypočuli ním navrhnutých svedkov. Medzi uvedeným postupom všeobecných súdov a namietaným porušením základného práva ústavný súd nevidí príčinnú súvislosť.

Vzhľadom na uvedené nebolo možné sťažnosti v tejto časti vyhovieť (bod 3 výroku).

Taktiež nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľa, aby ústavný súd uložil krajskému súdu zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 Sk (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Ujma na

základných právach, ktorá sťažovateľovi vznikla, je podľa názoru ústavného súdu v plnej miere kompenzovaná tým, že ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ sťažovateľ požadoval, aby sa ústavný súd opätovne zaoberal porušením čl. 20 ústavy, treba uviesť, že o tejto otázke ústavný súd už právoplatne rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 226/03-11 zo 17. decembra 2003, a preto nie je možné o tom znova rozhodovať. Ústavný súd je viazaný predmetom konania tak, ako bol vymedzený vo výroku citovaného uznesenia (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa pozostávajú z troch úkonov právnych služieb zo strany advokátky, a to z prevzatia a prípravy zastupovania, zo spísania sťažnosti a zo spísania stanoviska k vyjadreniu krajského súdu. Za prvé dva úkony vykonané v roku 2003 patrí odmena v sume po 4 270 Sk a za tretí úkon vykonaný v roku 2004 v sume 4 540 Sk. Režijný paušál k dvom úkonom z roku 2003 je 128 Sk a k poslednému úkonu v roku 2004 je 136 Sk. Preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú (po zaokrúhlení) celkom sumu 13 470 Sk (bod 4 výroku).

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2004